

A PÉCSI ÍTÉLŐTÁBLA POLGÁRI KOLLÉGIUMA

Költségek a felszámolási eljárásban

Vitaindító a Pécsi Ítéltábla és az illetékességi területéhez tartozó bíróságok bírúinak 2015. április 23.-i konzultációjához
(A konzultáción elfogadott álláspontot a szöveg dőlt betűvel tartalmazza)

I. Eljárási költségek mértéke, viselése a felszámolási kérelem elbírálása során

A felszámolási kérelem érdemi elbírálása eredményeként a bíróság a Csődtörvény 27. § (1) bekezdése szerint az adós felszámolását végzéssel elrendeli, ha az adós fizetéseképtelenségét állapítja meg vagy az eljárást a Csődtörvény 27. § (6) bekezdése alapján az eljárást soron kívül megszünteti. Mindkét esetben a felszámolási kérelem elbírálásával az eljárás ezen szakasza lezárul, ezért a felszámolást lefolytató bíróságnak a Pp. 77. §-a alapján döntenie kell az eljárási költségek viseléséről. Ugyancsak felmerül a költségek viselésének kérdése abban az esetben, ha a bíróság a felszámolási kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, vagy az eljárást a Csődtörvény 6. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 157. § a./ pontja alapján megszünteti.

A felszámolási kérelem benyújtásakor felmerült költségek: a felszámolási eljárás illetéke, a közzétételi költségtérítés és a felet vagy feleket képviselő jogi képviselő munkadíja (az adós, hitelező, vagy végelszámoló által benyújtott felszámolási kérelem esetén a Cstv. 22. § (3) bekezdése alapján a jogi képviselet kötelező, de a kialakult bírói gyakorlat szerint csak az eljárást kezdeményező félnek) .

1./ Az eljárási költségek mértéke

Illeték: Az 1990. évi XCIII. törvény 44. § (1) bekezdése szerint a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezetek felszámolási eljárásának illetéke 80 000 forint, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet esetében pedig a felszámolási eljárás illetéke 30 000 forint. (A betéti társaságok, közkereseti társaságok számára az új Polgári Törvénykönyv hatálya alá helyezkedés határideje lejárt, bár a PIT álláspontja szerint a Bt. és a Kkt.2015. március 15.-től a törvény erejénél fogva jogi személynek minősül.)

Ügyvédi munkadíj:

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szabályozza a polgári, gazdasági ügyekben megállapítható ügyvédi munkadíjat, költséget. Felszámolási eljárásban a jogi képviselők gyakran a pertárgy értéke alapján kérik a munkadíj megállapítását, kiindulva abból az összegből, melyet adós tartozásaként a felszámolási kérelemben megjelölnek. Ugyanakkor a bíróság a felszámolási kérelem elbírálása során nem meghatározott pénzösszeg megfizetésére kötelezi az adóst, nem marasztalásról dönt, hanem arról, hogy az adós fizetéseképtelen-e vagy sem. Ennek alapján a felszámolási ügyeket a kialakult bírói gyakorlat meg nem határozható pertárgy értékű ügynek kell tekinteni.

Lehetőségük van a feleknek természetesen arra, hogy az ügyvédi munkadíjban a jogi képviselővel megállapodjanak, ilyen esetben felmerül a díj mérséklésének kérdése.

Közzétételi költségtérítés:

A Céglőnyben megjelenő közlemények közzétételéről és költségtérítéséről szóló 22/2006. (V. 18.) IM rendelet 6. §-a alapján ha a közzétételre törvény nem a cégbíróságot, hanem más bíróságot kötelezi (például a felszámolási eljárás, a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárása, valamint a vagyonrendezési eljárás során hozott végzések esetében), a közzétételi költségtérítés összege 25 000 Ft, amely magában foglalja a bíróság eljárása során közzétételre kerülő valamennyi közlemény költségtérítését. A költségtérítés összegét az eljárás kezdeményezőjének kell megelőlegeznie. A költségtérítés viseléséről a bíróság rendelkezik.

2.) A felszámolási kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása (Cstv. 25.§ vagy Pp. 130.§ alapján) esetén a költségek viselése:

A felszámolási kérelem érdemi elbírálása nélkül történő elutasítás esetén - figyelemmel arra, hogy a felszámolási kérelmet a bíróság az adósnak még nem küldte meg nyilatkozattételre - a hitelezőnek merül fel költsége: az illeték, közzétételi költségtérítés, ügyvédi munkadíj.

Illeték:

Az Itv. 57. § (1) bekezdés f./pontja alapján az eljárás kezdeményezője által fizetendő mérsékelt illeték 10 %, azaz 90 % visszatérítésére jogosult a felszámolási kérelem benyújtója.

Közzétételi költségtérítés:

A Céglőnyben megjelenő közlemények közzétételéről és költségtérítéséről szóló 22/2006. (V. 18.) IM rendelet 10. § (1) bekezdés e. / pontja alapján a közzétételi költségtérítést az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumhoz benyújtott kérelem alapján vissza kell téríteni, mivel a közzétételi költségtérítés felhasználására más okból nem került sor.

Ügyvédi munkadíj:

A felszámolást lefolytató bíróság a felszámolási kérelmet érdemi vizsgálat nélkül utasítja el, a felszámolási kérelem adós részére megküldése előtt, ezért az adósnak megtérítendő költsége nem merül fel. **BH1983. 198.** szám: a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító végzésben a felperes nem kötelezhető perköltség fizetésére, mivel a Pp. 130. §-a (1)

bekezdésének helyes alkalmazása esetén ugyanis az ellenérdekű félnek nincs is olyan költsége, amely perköltségként megítélhető lenne, a keresetlevél kézbesítése előtt ugyanis nem is kerülhetett olyan helyzetbe, hogy a vele joghatályosan nem közölt kereseti kérelemmel szemben védekezze, így ezzel kapcsolatban költségei sem lehetnek.

Hasonló tartalmú nem közzétett eseti döntések: [Pf.III.26.161/1999](#).Kúria, Pf. 1. 20.394/2011/2. Debreceni Ítéltábla, [Kf.2.27.219/2009/2.](#) számú határozat (Fővárosi Ítéltábla) Fentiekre tekintettel az eljárás kezdeményezője az illeték 10 %-át és saját jogi képviselője munkadíját viseli, 90 % illeték visszatérítésére jogosult, visszaigényelheti a közzétételi költségterítés összegét, és az ellenérdekű félnek nem köteles eljárási költséget fizetni.

A tanácskozás résztvevői rögzítették, hogy maguk is a fentebb részletezettek szerint járnak el.

3) Az eljárás megszüntetésére a Pp. 157. § a./ pontja alapján (a Pp. 130. §-ára figyelemmel) kerül sor.

Az eljárás kezdeményezője a mérsékelt illetéket meghaladó illeték visszatérítésére és a közzétételi költségterítés visszaigénylésére jogosult ugyanúgy, mint a kérelem érdemi vizsgálata nélküli elutasítása esetén. Kérdésként merül fel ebben az esetben, hogy kell-e az eljárási költségekről rendelkezni.

A Pp. 77. § szerint a bíróság a perköltség viselése felől az ítéletben vagy az eljárást befejező egyéb határozatban dönt. A Pp. 78. § (1) bekezdés értelmében a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója.

A permegszüntető végzés az eljárást befejező határozat, azonban a Pp. 157 § a./ pontja szerinti megszüntetésnél az eljárás kezdeményezőjének kérelméről érdemi döntés nem születik, nincs anyagi jogi értelemben pernyertes-pervesztes fél, és a Pp. erre az esetre külön rendelkezést nem tartalmaz.

A [Kf.2.27.589/2010/6](#) (Fővárosi Ítéltábla) számú határozat szerint: A per Pp. 157.§-ának a) pontja szerinti megszüntetésekor perköltség megállapításának sincs helye.

Pécsi Ítéltábla Gf. IV. 30.177/2012/8. szám: A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni. A per joghatóság hiánya miatt történt megszüntetésére tekintettel a pernyertesség nem állapítható meg, és nincs olyan rendelkezés, amely ebben az esetben a Pp. 78. §-ának idézett rendelkezésétől eltérne, ezért a felek maguk viselik a per folyamán felmerült költségeiket. Fpkf. IV. 30.170/2012/2: Az eljárás Pp. 157. §-a szerinti megszüntetése egyik fél számára sem eredményez pernyertességet vagy pervesztességet.

A Fővárosi Ítéltábla 12. Fpkf. 43.043/2013/3., 12. Fpkf. 44.848/2012/2., 12. Fpkf. 44.329/2012/4. sz. határozataiban az adós felszámolásának más ügyben történt jogerős elrendelésére tekintettel az eljárást megszüntette, az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezte, és a

10 % mértékű illetékről úgy rendelkezett, hogy azt a felek maguk viselik (I. fokú illetéket a hitelező, II. fokú illetéket a fellebbező adós viseli), tájékoztatta továbbá a hitelezőt arról, hogy a közzétételi költségterítés összegét visszaigényelheti. A PIT is következetesen ezt a gyakorlatot követi.

Ugyanakkor a FIT a Pkf. 5. 25.525/2006/2 számú határozatban úgy foglalt állást, hogy a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontjára utalással alkalmazott 157. § a) pontja alapján történt permegszüntetés esetén is köteles a felperes megfizetni az ellenérdekű felek perköltségét. Ugyanerre az álláspontra helyezkedett a DIT a Pf. 1. 20.828/2009/2 számú határozat. Kiemelte, hogy a bíróságnak a Pp. 157. §-a alapján hozott pert megszüntető végzése az eljárást befejező egyéb határozatnak minősül, így abban perköltség viseléséről is rendelkeznie kell.

A Kúria az Fpkf. VII. 30.362/2013/2 számú határozatában a Győri Ítéltábla 2013. május 14-én kelt Fpkf.II.25.009/2013/4. számú végzését hatályon kívül helyezve (mely határozatban az ítéltábla kifejtette, hogy a Pp. 157. § - 162. §-ában, illetve a Pp. 77. és 78. § (2) bekezdésében foglalt szabályok egybevetéséből arra következtetett, hogy kizárólag akkor van helye az eljárás megszüntetése esetén az eljárási költségekről szóló határozathozatalnak, ha a megszüntetésre az eljárást kezdeményező fél elállása miatt került sor, az egyéb okból történő permegszüntetés – az eljárásbeli esetben más ügyben már felszámolás alá került az adós - esetén nincs mód a pernyertesség pervesztesség megállapítására, és emiatt az általános eljárási költségek viselésére vonatkozó szabályok alkalmazására) **úgy foglalt állást, hogy az eljárást megszüntető végzés meghozatalakor a bíróságnak az eljárási költségek viseléséről hivatalból döntenie kell.** A Kúria szerint „az eljárást kezdeményező félnek viselnie kell az eljárás megindításával kapcsolatos kockázatokat. Igényérvényesítése lehet eredménytelen akár az érdemi elbírálást akadályozó okok megléte miatt, és akár érdemi okokból. Ha az érdemi elbírálást akadályozó okokra tekintettel az eljárást meg kell szüntetni, az eljárás kezdeményezője mindenképpen vesztesnek tekintendő. Természetesen permegszüntetés esetén a bíróság nincs elzárva attól, hogy a Pp.78.§-ában, illetve a 80.§-ában foglaltak alapján mérlegelje, hogy az ellenérdekű fél adott-e okot az eljárás megindítására, az eljárást kezdeményező félnek mennyiben róható fel, hogy alaptalanul terjesztette elő az igényét az ellenérdekű féllel szemben”

Kérdés:

- **A kúriai határozat utolsó mondatára tekintettel indokolt-e eltérni az eddigi gyakorlattól, és hivatalból azt vizsgálni, hogy az ellenérdekű fél adott-e okot az eljárásra, miközben a jogvita érdemi eldöntésére nem kerül sor, vagy a fő szabály továbbra is az legyen, hogy a költségek viseléséről nem döntünk, mert az az eljárás kezdeményezője maga viseli. (fellebbezési költséget a fellebbező fél)**

A tanácskozás részvevői egységes álláspontja szerint, az eljárás megszüntetése esetén (kivéve az elállás esetét, mert ezzel a 4) pont foglalkozik) nem lehet vizsgálni azt a kérdést, hogy az adós az eljárásra okot adott-e, hiszen ez esetben el kellene döntenie azt a kérdést, hogy a kérelem érdemi elbírálás esetén alapos lett volna, avagy sem.

Nem kívánnak ezért eltérni az eddigi gyakorlatuktól, azaz eljárás megszüntetése esetén költségek megtérítéséről nem rendelkeznek, a felek a költségeket maguk viselik.

4.) Költségek viselése elállás miatti megszüntetés esetén:

A) Illeték, közzétételi költségterítés: Az eljárás kezdeményezője a mérsékelt illetéket meghaladó illeték visszatérítésére és a közzétételi költségterítés visszaigénylésére jogosult ugyanúgy, mint a kérelem érdemi vizsgálata nélküli elutasítása esetén.

B) Ellenérdekű fél költsége:

Gyakran előfordul, hogy a felszámolási kérelem benyújtását követően az adós a tartozást elismeri, és a felszámolási kérelemben megjelölt tőke és kamatkövetelést kiegyenlíti, majd a hitelező a teljesítésre tekintettel a felszámolási kérelemtől eláll, egyben kéri az adós eljárási költségben marasztalását.

Kétségtelen tény, hogy a felszámolási kérelem megindítására az adós ezekben az ügyekben okot adott, és a bírói gyakorlatban többséginek nevezhető az az álláspont, hogy az eljárásra okot adó adósnak kell viselnie a hitelező költségét. Az e döntésekben megjelenő szófordulatot (eljárásra okot adó fél) a Pp. az eljárás megszüntetésénél nem ismeri, a Pp.80.§ (1) bekezdése, amely „a perre okot nem adott” kifejezést tartalmazza, és a perköltség pernyertesség-pervesztesség szerinti viselésének fő szabályától való eltérést fogalmazza meg, a megszüntetés azonban egyik fél számára sem pernyerés vagy pervesztés. Hasonló rendelkezést csak az Kmr.13.§(4) bekezdése ismer, e szerint „keresettől elállás és a per megszüntetésére irányuló közös kérelem esetén (Pp. 157. § e)-f) pontja) a meg nem fizetett illetéket és az állam által előlegezett költséget a felperes köteles megfizetni kivéve, ha a felek másképpen állapodtak meg. Ha a felperes olyan okirati bizonyítékot csatolt, amelyből kitűnik, hogy az elállásra, illetőleg a per megszüntetésére irányuló közös kérelem benyújtására azért került sor, mert az alperes a követelést a kereset benyújtása után elismerte vagy teljesítette, a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség viselésére az alperest kell kötelezni.”

A Pécsi Ítéltábla azonban következetesen a Pp.160.§.-ában írtakat követi az alábbi okok miatt:

A módosított Csődtörvény 26. §. (3a) bekezdése szerint a felszámolási eljárás iránti kérelemtől az ellenérdekű fél hozzájárulása nélkül el lehet állni a felszámolás kezdő időpontjáig. Az eljárás megszüntetéséről az a bíróság rendelkezik, amely előtt az eljárás az elállás bejelentésekor folyamatban van. Az idézett rendelkezés nem szabályozza az eljárási költségek viselését, ezért a 6. § (3) bekezdése szerint megfelelően alkalmazni kell a Pp. 160. § (1) bekezdését, amelyből az következik, hogy a felperes (megfelelően alkalmazandó – hitelező) köteles az alperes (megfelelően alkalmazandó – adós) eljárás megindítása folytán felmerült költségeit megtéríteni. A Pp. idézett rendelkezése egyértelmű, elállás folytán történő eljárás megszüntetés esetén eljárási költség megfizetésére kizárólag az eljárás kezdeményezőjét lehet kötelezni, a felszámolási eljárásban a hitelező eljárási költségfizetési kötelezettsége áll fenn függetlenül attól, hogy felszámolási kérelme alapos lett volna-e, hogy az adós az eljárásra okot adott-e (A döntés megjelent BDT 2011. 2582 szám alatt). Az indokolásában kifejtett álláspont szerint a követelés eljárás során történő kiegyenlítése esetén a felszámolási eljárásban az eljárást

kezdeményező hitelezőnek választási lehetősége nyílik arra nézve, hogy eldöntse: kérelmétől eláll, vagy kérelmét – ahogy peres eljárásban a felperes keresetét – perköltségre, eljárási költségre szállítja le, és a fizetéseképtelenség megállapítása iránti eljárás során kívüli megszüntetését, azaz a bíróság érdemi döntését, és eljárási költségei megtérítését kéri. Ez utóbbi esetben az eljárási illeték mérséklésére (ezt a kérdést lsd. még később) és visszatérítésére nincs lehetőség. Ha a kérelmétől eláll, és a bíróság az eljárást megszünteti, akkor az eljárással felmerült költségek megtérítésére nem, az eljárási illeték mérséklésére és részbeni visszatérítésére azonban igényt tarthat.

A tanácskozáson résztvevő törvényszéki bírák egy része egyetértett a Pécsi Ítéltábla álláspontjával, más részük azonban indokoltabbnak és méltányosabbnak tartaná a többségi álláspont követését.

C) Ügyvédi munkadíj mértéke elállásnál:

A 32/2003. (VIII. 22.) IM sz. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében az IM rendelet rendelkezéseit az a pernyertes felet képviselő ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak megállapítása során kell alkalmazni. A hitelező felszámolási kérelmétől történt elállása folytán a pernyertesség fogalma nem értelmezhető, ezért a 32/2003. (VIII. 22.) IM sz. rendelet nem alkalmazható. Amennyiben tehát a bíróság az eljárást a hitelező elállása folytán szünteti meg, az adós csak az eljárás megindításával összefüggésben ténylegesen felmerült és indokolt költségeinek megtérítésére tarthat igényt (BDT 2010.2244). Az eljárás tárgyának értéke így a döntés során nem bír jelentőséggel (BDT 2005.1132). A Pp. 160. § (1) bekezdése alapján megtérítendő költségek körében a bíróság azt vizsgálhatja, hogy e költségek valóban az eljárás megindításával összefüggésben merültek-e fel, illetőleg azt, hogy azok indokolt költségek voltak-e. Az adós indokoltan vesz igénybe jogi képviselőt a vele szemben benyújtott felszámolási kérelem folytán, az ezzel kapcsolatban felmerült költség tehát mindenképpen indokolt költség. A jogi képvisellel megbízott ügyvéd által kikötött munkadíj az adósnál ténylegesen felmerült költségként értékelendő, hiszen nyilvánvaló, hogy annak megfizetésére a jogi képviselővel kötött megállapodása alapján köteles.

5.) A fizetéseképtelenség megállapítása, felszámolás elrendelése

A BDT2011. 2544 szám alatt közzétett eseti döntésben foglaltak szerint az adós fizetéseképtelenségét megállapító és felszámolását elrendelő határozatban dönteni kell az addig felmerült eljárási költségek viseléséről. Az adóst kell kötelezni a hitelező által lerótt illetéket, megfizetett közzétételi költségértérítést és a hitelező jogi képviselőjének munkadíját magába foglaló eljárási költség megfizetésére. E kérdésben a gyakorlat egységes.

6) Soron kívül megszüntetés

Amennyiben a felszámolási kérelem alaptalan, és a felszámoló bíróság az eljárást soron kívül megszünteti, a hitelező, mint pervesztes fél köteles az adós eljárási költségeinek megfizetésére,

visszaigényelheti a közzétételi költségtérítés összegét, de egyéb költségeit maga viseli. E kérdésben is egységesnek mondható a gyakorlat.

Lehetséges azonban, hogy a soron kívül megszüntetés alapja az, hogy az adós a felszámolási kérelem benyújtása után teljesített, de hitelező nem áll el a felszámolási kérelemtől.

A) Ha a felszámolási eljárás soron kívüli megszüntetésére kizárólag az adós tartozás-kiengyelítése folytán kerül sor, a döntések az alábbiak szerint csoportosíthatók:

1. Az illeték mérséklésének nincs helye, az eljárási költségeket – eljárásra okot adó – **adós** köteles a hitelezőnek megtéríteni. Pl.: LBFpk.VI.30.197/2002/4. szám, FÍT 11.Fpkf.44.642/2004/2. és Fpkf.11.43.619/2005/2. szám, FÍT 15.Fpkf.44.466/2007/4. és 15.Fpkf.43.780/2009/3. szám, DÍT Fpkf.III.30.594/2008/2. szám, DÍT Fpkf.IV.30.544/2008/2. szám, GYÍT Fpkf.II.25.685/2005/2. szám. A PIT minden esetben ezt a megoldást követi, döntése indokolásában utalva a Pp.80.§(2) bekezdésének **megfelelő** (itt már van pernyerés-pervesztés, a hitelező formálisan pervesztés, az eljárásra azonban okot adott, a kérelem benyújtása után teljesített, ezért a 80.§ (1) bek. szabálya megfordul) alkalmazására.

2. Az illeték mérséklésének nincs helye, az eljárási költséget teljes egészében a – pervesztésnek tekintendő – **hitelező** fizeti. Pl.: FÍT 11.Fpkf.43.877/2009/2. szám, FÍT 15.Fpkf.43.749/2011/3. szám

3. Az illeték mérséklésének nincs helye, de az eljárási illetéket az elállás „elmulasztása” miatt **felesleges költségeket** okozó hitelező és az eljárásra okot adott adós között olyan arányban kell megosztani, mint amit az Itv. az 58. § (1) bek. c) pontjában foglalt – analógnak minősített – esetben előír. Eszerint a hitelező az illeték 90%-át mint „felesleges költséget”, az eljárásra okot adott adós pedig az illeték 10%-át, valamint a hitelező egyéb eljárási költségeit viseli. Pl.: FÍT 12.Fpkf.43.306/2004/6. és 12.Fpkf.43.642/2011/2. szám, DÍT Fpkf.IV.30.322/2012/2. szám.

Ellentétes érvelést tartalmaz a FIT 15.Fpkf.43.749/2011/3. számú határozat: A hitelező ugyanakkor jogszabályi rendelkezés hiányában kérelmétől elállni egyfelől nem köteles, másfelől az elállási nyilatkozat megtételében nem is érdekelt. Ilyen körülmények között az elállás bejelentésének elmaradása nem minősül olyan – a Pp. 80. § (2) bekezdésének alkalmazását felvető, mulasztásos – eljárási cselekménynek, amely alapot adhatna arra, hogy az eljárás költségeit a felek között a bíróság megossza)

4. Az illeték **mérséklésének helye van** (részletesen tárgyalva a 7.pontban) a mérsékelt illetéket és a hitelező egyéb eljárási költségét az eljárásra okot adó **adós viseli**. Pl.: DÍT Fpkf.III.30.450/2009/2. és Fpkf.III.30.223/2009/2. szám, FIT Fpkf. 12.43.488/2009/2

(Megjegyzendő, hogy előfordult olyan eset is, amikor a Legfelsőbb Bíróság ^(Fpk.VI.30.269/2002/2. sz.) helybenhagyta azt a döntést, amellyel az elsőfokú bíróság az eljárási illetéket mint költséget – utalva az illeték mérséklésének lehetőségét kizáró hitelezői magatartásra ti. az elállás bejelentésének elmulasztására – $\frac{3}{4}$ - $\frac{1}{4}$ arányban (!) osztotta meg a felek között akként, hogy a kisebb rész terhelte az eljárásra okot adott adóst.

A tanácskozás résztvevői – egy bíró kivételével – 1) pontban írt megoldást támogatták.

B) Ha a felszámolási eljárás során kívüli megszüntetésére részben az adós tartozás-kiegyenlítése, részben pedig azért kerül sor, mert a fennmaradó tartozás tekintetében a hitelezői kérelem egyéb okból alaptalan volt, két elkülöníthető álláspont van (Az LB Fpk.VI.31.364/1999/4. sz.; LB Fpk.VI.31.660/2000/2. sz., FÍT 12.Fpkf.43.128/2011/5. sz., FÍT 12.Fpkf.43.642/2011/2. sz. DÍT Fpkf.III.30.450/2009/2. sz.)

1. Az alaptalanul fenntartott kérelme folytán a pervesztes hitelezőnek viselnie kell saját, és az adós költségét is. (Pécsi Ítéltábla ezt az álláspontot követi)

2. Részleges pernyertességi szabály alkalmazása.

A tanácskozás résztvevői az 1.pontban írt állásponttal értettek egyet.

7.) Mérsékelhető-e az illeték teljesítés esetén?

Az Itv. 58. (5) bekezdése rendelkezik a nemperes eljárás mérsékelt illetékéről és az Itv. 58. (1) bekezdés a./ pontjában foglaltakra utal vissza, ez azonban az egységes bírói gyakorlat szerint nem zárja ki azt, hogy az 58. § (1) bekezdés más pontja vagy akár a (2) bekezdése alkalmazásra kerüljön. (Bár van eltérő döntés is, pl. Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkf. 43.556/2011/2)

Az illetékmérséklés kérdésével foglalkozik 3/2014.PJE, e szerint:

„Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 65. § (4) bekezdése alapján alkalmazandó, az Itv. 58. § (1) bekezdésének c) pontjára figyelemmel mérsékelt összegű felügyeleti illeték viselésére kell kötelezni a cégnyilvánosságról a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 80. §-ának (3) bekezdése alapján meghozott, a törvényességi felügyeleti eljárást megszüntető végzésben azt a céget, amely a Ctv. 80. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint a cégbíróság felhívásában megjelölt törvénysértő állapotot nem vitatja és ezt az előírt határidőben megszünteti, illetve a törvényes működését helyreállítja”

A jogegységi határozat indokolása rámutatott, hogy az eljárási jogszabályok többnyire tételesen rendelkeznek arról, hogy a peres eljárásra irányadó szabályt a nemperes eljárásban is alkalmazni kellett, számos esetben azonban ilyen tételes rendelkezés hiányában is mód van egy-egy peres eljárásra irányadó szabály nemperes eljárásban való alkalmazására. Erre a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp) hatálybaléptetése folytán szükséges rendelkezések tárgyában kiadott 105/1952.(XII.28.) MT rendelet mai is hatályos szabályozása ad módot. Ennek 13. § (3) bekezdése értelmében – amennyiben az egyes nemperes eljárások

vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek, vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a nemperes eljárásokban is megfelelően alkalmazhatók a peres eljárásokra irányadó szabályok. Egyes esetekben az Itv. tételesen utal arra, hogy a mérséklésre vonatkozó szabályokat a polgári nemperes eljárásban is alkalmazni kell, így az Itv. 58. § (1) bekezdése f) pontja, az Itv. 58. § (5) bekezdésére figyelemmel az Itv. 58. § (1) bekezdésének a) pontjában foglalt mérséklésre vonatkozó rendelkezés a nemperes eljárásokban is irányadó.

A jogegységi határozat ismeretében már nem lehet kétséges a mérséklő szabályok nemperes eljárásban való alkalmazhatósága. Felmerül ugyanakkor - éppen a jogegységi határozat apropóján az a kérdés, hogy a felszámolási kérelem benyújtása utáni elismerés, vagy teljesítés adhat-e okot az illeték mérséklésére.

Az Itv. 58. § (1) bekezdés c./pontja értelmében az illeték a peres eljárás illetékének 10%-a ha az alperes a követelést az első tárgyaláson azonnal elismeri, vagy az első tárgyalás előtt a követelést teljesíti. **A BH1995. 656.** szám alatt közzétett eseti döntés szerint helye van az illeték mérséklésének, ha az adós a felszámolási eljárás során - a hitelező kérelmének észrevételezés céljából történt kézhezvételét követően - fizetési kötelezettségének haladéktalanul eleget tesz, azzal, hogy a mérsékelt illetéket az adós viseli, míg hitelező a különbözeti illetéket visszaigényelheti. A döntés összefoglalója megtévesztő, valójában ebben az ügyben az adós a fizetési kötelezettségének eleget tett, és ezt követően a hitelező a felszámolási kérelmet visszavonta, ezért az illeték mérséklésére az indokolásban hivatkozottak szerint a hitelező **elállása folytán** az Itv. 59. § (helyesen 58. §) (1) bekezdés c) pontja) alapján került sor. E döntésre hivatkozva mégis egyre gyakoribb a mérséklés iránti kérelem elállás hiányában, soron kívüli megszüntetés esetén. (Az adós kéri fellebbezésében, hogy a bíróság csak mérsékelt illeték megfizetésére kötelezze a hitelező javára, és rendelkezzen arról, hogy a különbözetet a hitelező visszaigényelhet.) E kérdésben a Pécsi Ítéltábla az Fpkf.IV.40.201/2014/2. szám számú határozatában úgy foglalt állást, hogy az illeték mérséklésére az eljárás során történt teljesítés, vagy elismerés nem ad alapot.

/A döntés indokolása:

A felszámolási eljárás a Cstv. 22. §-a alapján az adós fizetéseképtelensége esetén rendelhető el. A hitelező a felszámolási kérelemben a felszámolás elrendelését, a fizetéseképtelenség megállapítását kéri, és bár kétségkívül fennáll részéről a követelés behajtásának szándéka, nem kérheti az adós gazdálkodó szervezet teljesítésre kötelezését. Ennek megfelelően a bíróság a felszámolási kérelem elbírálása során nem a felszámolási kérelemben tartozásként meghatározott pénzüsszeg megfizetésére kötelezi az adóst, nem marasztalásról dönt, hanem arról, hogy az adós fizetéseképtelen-e vagy sem. A BH1998/243. szám alatt közzétett eseti döntés szerint is a felszámolási nemperes eljárásban meghatározott pénzüsszeg követelésére nincs lehetőség.

A felszámolási eljárásban a hitelező – annak ellenére, hogy célja végső soron a teljesítés kikényszerítése – nem valamely követelését érvényesíti, hanem a fizetéseképtelenség megállapítását kéri. A Cstv. 24. § (1) bekezdése szerint is a felszámolási kérelemben arról kell nyilatkoznia a hitelezőnek, hogy az adóst miért tartja fizetéseképtelenné, és ebben a körben kell megneveznie az adós tartozásának jogcímét, a lejárat (esedékesség) időpontját. A Cstv. 24. § (2) bekezdése alapján, ha a felszámolási eljárás lefolytatását a hitelező kérte, és a bíróság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül nem utasította, a bíróság a kérelem benyújtásáról – a kérelem egy példányának megküldésével – haladéktalanul értesíti az adóst, aki – a (3) bekezdés értelmében – 8 napon belül arról köteles a bíróságnak nyilatkozni, hogy a kérelemben foglaltakat elismeri-e. Az adós a felszámolási kérelem

lényege, a fizetésképtelenség kérdésében tesz nyilatkozatot azzal, hogy – mivel fizetésképtelenségi ok a 27. § (1) bekezdés a) pontja esetében a nem vitatott tartozás fennállása-, ennek részeként nyilatkozik a tartozásról is. Ez azonban nem változtat azon, hogy nyilatkozatát nem a tartozás elismerése, hanem a fizetésképtelenség szempontjából kell értelmezni. Alátámasztja ezt a Cstv. 24. § (3) bekezdés utolsó fordulata is, amely szerint, ha az adós nem nyilatkozik, a fizetésképtelenség – és nem a tartozás fennállásának – tényét kell vélelmezni.

Az adós felszámolási kérelemre a fizetésképtelenség tárgyában tett nyilatkozatát, a tartozás elismerését vagy teljesítését ezért – mivel az eljárás tárgya nem a követelés, hanem a fizetésképtelenség megállapítása – nem lehet a követelés elismeréseként vagy teljesítéseként értelmezni, és ennek folytán az Itv. 58. § (1) bekezdés c) pontja a felszámolási eljárásban nem alkalmazható.

Alátámasztja ezt az értelmezést a mérsékelt illeték jogintézményének célja is, amely azonos a peres eljárásban illetve a felszámolási nemperes eljárásban. Az Itv. 58. §-ának rendelkezéseit megállapító, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. módosításáról rendelkező 1993. évi LXXV. tv. indokolása szerint a cél az, hogy az illetékedvezmény segítse elő a per, illetve az eljárás minél korábbi szakaszban történő megszűnését, megszüntetését, ezáltal ugyanis a bíróság munkaterhe, illetve az eljárás költségigénye csökken. A felszámolási kérelemben foglaltak elismerése - a tartozás kiegyenlítése nélkül - azonban önmagában nem eredményezi az eljárás megszüntetését, teljesítés hiányában éppen az eljárás folytatásához vezet, a bíróság a fizetésképtelenséget megállapítja, a felszámolást elrendeli. A tartozás teljesítése pedig nem feltétlenül zárja le a felek közötti jogvitát véglegesen, ugyanis a tartozás kiegyenlítése – az adós ilyen tartalmú nyilatkozata hiányában – nem minősül tartozás elismerésnek, a teljesítés polgári peres eljárásban történő visszakövetelését nem zárja ki (Cstv. 26. § (3) bekezdés)/

A tanácskozás résztvevői a Pécsi Ítéltábla idézett döntésében írtakkal egyetértettek.

II. Szünetelés – megszűnés- illeték mérséklése

Az Itv.58. § (1)bekezdés b./pontja szerint az illeték a peres eljárás illetékének 10%-a, ha az első tárgyaláson a per szünetelésére kerül sor, és a per e szünetelés folytán megszűnik, illetve a (2) bekezdés alapján az illeték a peres eljárás illetékének 30%-a, ha az első tárgyalást követően az eljárás szüneteléssel vagy a felperes keresetétől való elállása folytán szűnik meg, illetőleg a per megszüntetését a felek közösen kérik. A (4) bekezdés értelmében ha a per szünetelés folytán szűnik meg, a bíróság az eljárást kezdeményező felet kötelezi az illeték megfizetésére.

Kérdés:

- **Miként alakul az illeték, ha az eljárás az elsőfokú eljárás során szűnik meg, mi tekintendő egyenértékűnek az „első tárgyalással” (másodfokú eljárásban egységes a gyakorlat, 30%ra mérséklünk, pl. [Fpk. VI. 33.417/1999.](#) (Kúria vagy LB), [Fpk. VI. 32.775/1999/2](#) (Kúria vagy LB) [Fpk. VI. 30.994/2001/2](#) (Kúria vagy LB) [Fpkf. 12. 44.749/2004/2](#) (Fővárosi Ítéltábla)**

A tanácskozás résztvevői megállapodtak abban, hogy az érdemi ellenkérelem előterjesztését megelőzően, illetve azzal egyidejűleg előterjesztett szünetelésre vonatkozó bejelentés időpontját tekintik olyan időpontnak, amelyet követően már csak a 30%-os mértékű illetékmérséklésnek van helye.

III. Közzétételi költségtérítés, illeték visszatérítés

A Céglépcsőben megjelenő közlemények közzétételéről és költségtérítéséről szóló 22/2006. (V. 18.) IM rendelet 10. § (1) bekezdése szerint. A közzétételi költségtérítést az Igazságügyi Minisztériumhoz benyújtott kérelem alapján vissza kell téríteni, ha a közzétételi költségtérítés felhasználására más okból nem került sor. A (3) bekezdés értelmében a kérelemhez a visszatérítési igényt megalapozó okiratokat mellékelni kell. A hivatkozott rendelkezések értelmében az Igazságügyi Minisztériumhoz benyújtott kérelem alapján történik a visszatérítés, mely kérelemhez csatolni kell az eljárást megszüntető végzést.

Az Itv 80. § (1) bekezdés i./ pontja alapján azoktól az esetektől eltekintve, amelyekben az illetéket e törvény egyéb rendelkezése alapján kell törölni vagy visszatéríteni, a kiszabott, de még meg nem fizetett illeték törlésének, illetőleg a megfizetett illeték visszatérítésének - hivatalból, vagy a fizetésre kötelezett, illetve **jogutódja** kérelmére – helye van mindazokban a bírósági eljárásokban, ahol az eljárás illetékmentes, vagy az illeték mérséklésének van helye, de az illetéket megfizették, vagy nagyobb összegben fizették meg.

Visszatérítésre tehát a fizetésre kötelezett, illetve jogutódja jogosult. A mérsékelt illetéket meghaladó illeték fizetési kötelezettje a hitelező volt. Az adós gazdálkodó szervezet pedig akkor tekinthető a hitelező jogutódjának, ha a hitelező a követelést engedményezi az adósra.

Az 1990 évi XCIII. 88. § (1) bekezdése szerint az e törvényben külön nem szabályozott eljárási kérdésekre - így különösen az illeték megfizetéséért egyetemleges felelősség megállapítására, a tartozás megfizetésére, behajtására, részletfizetés vagy halasztás engedélyezésére, az illetéktartozás méltányosság címén történő részbeni vagy teljes elengedésére, illetve behajthatatlanság címén való törlésére - az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései irányadóak. Egy közigazgatási ügyben hozott határozatban pedig a Legfelsőbb Bíróság ennek alapján részletesen kifejtette, hogy az adófizetési kötelezettség illetve az ezzel azonos megítélés alá eső követelések tekintetében az Art.-ot kell alkalmazni, a Ptk. szabályai csak akkor alkalmazhatók, ha ezt az anyagi, vagy alaki jogszabályok kifejezetten lehetővé teszik, ezért mivel sem az Art. sem az Itv. nem szól az engedményezésről, kifejezett rendelkezés hiányában az engedményezés kizárt.(A Kfv.II.39.132/2005/6.számú döntés még a régi Art.

rendekezései alapján született, de a 2003. évi XCII. törvény alapján is megfelelően irányadó lehet). Az 2003. évi XCII. törvény (Art.) 38. § (4) bekezdése alapján az adózót megillető költségvetési támogatást- jelen esetben a visszatérítendő illetéket- az adóhatóság kizárólag az adózó- az illetéket lerovó fél- részére teljesítheti a belföldi pénzforgalmi bankszámlájára történő átutalással.

Kérdés:

- Amennyiben adós a költségeket teljes egészében megfizette a hitelező részére- így a teljes illetéket, közzétételi költségterítést- kérheti-e a hitelező, hogy a mérsékelt illeték, közzétételi költségterítés visszatérítése az adós részére történjen?

A tanácskozás résztvevőinek álláspontja az volt, hogy bár az engedményezés jogcímet teremthet arra, hogy az adós igényelje a visszatérítést, sem a közzétételi költségterítésről, sem az illeték visszatérítéséről nem a bíróság határoz, így az ilyen irányú kérelmekről érdemi döntést hozni nem kell, elegendő az indokolásban megadni azt a tájékoztatás, hogy amennyiben a hitelező e követelését engedményezte, úgy az engedményes részére történő visszatérítésről a illetékes hatóság (IM, NAV) dönt.

A tanácskozás résztvevői megtárgyalták a 2015.OBH.XX.T.4.1/14. számú megkeresésben írtakat, és úgy állapodtak meg, hogy az eddigi gyakorlatukat követik, azaz a Pécsi Ítélőtábla, a Pécsi, a Kaposvári és Zalaegerszegi törvényszék a határozat rendelkező részében megállapítja, hogy a fél milyen összegű illeték visszaigénylésére jogosult. E bíróságok álláspontja szerint ezzel a NAV hatáskörét nem sértik, ezzel ugyanis csak azt a kérdést döntenek el, hogy van-e helye, és ha igen milyen mértékű illeték mérséklésnek, a visszatérítésről a döntést a NAV-nak kell meghoznia. A Szekszárdi Törvényszék fenntartja eddigi gyakorlatát, és csak az indoklásban utal az illeték mérséklésére, és annak mértékére.

IV. Adós vezetőjének eljárási költségben marasztalása Csódtörvény 63/B § (6) bekezdése alapján

Amennyiben a bíróság az adós felszámolását elrendelte, a közzétételi költségtérítést, a lerótt illetéket is magába foglaló eljárási költséget az adósnak kell megfizetnie.

A Csődtörvény jelenleg hatályos 63/B. § (6) bekezdése szerint a bíróság az egyszerűsített felszámolás elrendelése esetén az eljárást befejező végzésben az adós gazdálkodó szervezet vezetőjét a felszámoló részére az 59. § (5) bekezdés alapján kifizetésre kerülő díjnak az állam javára történő megtérítésére, továbbá (ha erre irányuló kérelmet terjesztett elő a (4) bekezdés szerinti végzés meghozatala előtt) a felszámolási eljárást kezdeményező hitelező részére a hitelező által megfizetett illeték és közzétételi költségtérítés megtérítésére kötelezi, ha az egyszerűsített felszámolási eljárásra a könyvvezetés, illetve a nyilvántartások hiányosságai miatt került sor, vagy ha a vezető tisztségviselő a cég felszámolását megelőző három év közül bármelyikben neki felróható okból nem tett eleget az éves beszámoló, az egyszerűsített éves beszámoló, az összevont (konszolidált) éves beszámoló külön jogszabályban meghatározott letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének.

A törvény idézett rendelkezése egyértelműen meghatározza a vezető által viselendő költségek körét, a felsorolásban csak a ténylegesen lerótt illeték és a közzétételi költségtérítés szerepel, ezért a feljegyzett illeték és a jogi képviselő munkadíja megfizetésére a vezető nem kötelezhető.

Kérdés:

Milyen módon vizsgálható, hogy a vezető tisztségviselő neki felróható okból nem tett-e eleget az éves beszámoló, az egyszerűsített éves beszámoló, az összevont (konszolidált) éves beszámoló külön jogszabályban meghatározott letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének.

A gyakorlatban azt tapasztaltunk, hogy a vezető tisztségviselő csak a marasztaló határozatból szerez tudomást arról, hogy vele szemben 63/B.§ (6) bekezdése szerinti feltételek fennállnak, ilyen kérelmet terjesztettek elő, ezért a fellebbezésben hoz fel olyan körülményeket, amelyekkel azt kívánja igazolni, hogy a mulasztása nem felróható. Megfontolandó, hogy nem volna-e helyes a végzés meghozatalát megelőzően számára a kérelmet – legalább az észrevétel lehetőségére történő tájékoztatással - kézbesíteni, illetve a Cstv.63/B.§ (6) bekezdése alkalmazhatóságáról tájékoztatni. (a Pp. Szempontjából e körben kétség kívül félnék minősül, akkor pedig alkalmazandó a Pp.3.§(6) bekezdése, az un. fegyveregyenlőség elve.) Ez esetben a felróhatóság hiánya körében felhozott körülmények az elsőfokú határozat meghozatalakor értékelhetők volnának.

(Megjegyzés: Ha a vezető tisztségviselő a marasztaló rendelkezés ellen él fellebbezéssel, e fellebbezését nem tekintjük az ügy érdemében hozott határozat elleni fellebbezésnek, ezért csak 7000.- forint illetéket rovatunk le, és nem kérünk jogi képviselőt. Ezt az álláspontot képviseli a Győri és a Szegedi Ítéltábla is)

E kérdéskörhöz kapcsolódó döntések: (megtalálhatóak a Kúria adatbázisában)

Fpkf. IV. 40.048/2014/4 (Pécsi Ítéltábla) 1991. XLIX. Tv. 63/B. §

Az ügyvezetői tisztség egyebek mellett megszűnhet lemondással. A lemondás - mint egyoldalú, címzett jognyilatkozat - hatályának beálltához az szükséges, hogy arról a másik fél tudomást szerezzen. A lemondás címzettje alapvetően a társaság, azaz a lemondás megtehető a legfőbb szerv ülésén, vagy a társaság másik képviselőjének címezve. Az üzletrész adásvételi szerződésben az üzletrész megszerzője felé tett nyilatkozat azonban nem tekinthető a társasággal szemben hatályosult nyilatkozatnak. A felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 év számítása szempontjából annak van jelentősége, hogy mikor volt esedékes a beszámoló közzététele. Nem a megbízó érdekeinek megfelelő magatartás - és ezért az éves beszámoló közzétételi kötelezettség elmulasztásának felróhatósága alól nem mentesíti az ügyvezetőt - ha a lemondása hatályosulása előtt ügyvezetői kötelezettségei teljesítésével felhagy, és - bár a társaságnak másik ügyvezetője is van - olyan személynek adja át a társaság teljes iratanyagát, aki a társaságba belépése tárgyában a társaság felé Gt. 127. § (4) bekezdése szerinti nyilatkozatot sem tette meg. (1991. XLIX. Tv. 63/B. §)

Fpkf. IV. 40.097/2014. (Pécsi Ítéltábla)

Ha a felszámolást végelszámolás előzte meg, a felszámolást megelőző 3 évben az éves beszámoló közzététele elmulasztása miatti jogkövetkezményeket a végelszámoló viseli. (1991. XLIX. Tv. 63/B. §)

Fpkf. IV. 40.155/2014/2 (Pécsi Ítéltábla)

Nem kötelezhető a felszámolási költségek megfizetésére az ügyvezető, ha a felszámolás kezdő időpontja előtt lemondott, és az egyszerűsített felszámolásra a könyvvizetés, illetve a nyilvántartások hiányossága miatt kerül sor. (1991. XLIX. Tv. 63/B. §)

Fpkf. IV. 40.159/2014/2 (Pécsi Ítéltábla)

A vezető tisztségviselő a Cstv. 63/B § (6) bekezdése alapján csak a törvényben nevesített költségek megfizetésére kötelezhető. (1991. XLIX. Tv. 63/B. §)

A tanácskozás résztvevőinek az volt az álláspontja, hogy szükségtelen a vezető tisztségviselő részére a törvény által elő nem írt tájékoztatás, megjegyezték, hogy tapasztalataik szerint a felszámolók teljes körű, így a 63/B.§ tartalmára is kiterjedő tájékoztatást szoktak küldeni a vezető tisztségviselőnek.

Dr. Juhász László a megtárgyalt kérdésekben a többség által elfoglalt állásponttal egyetért.

Pécs, 2015. április 23.

Dr. Kovács Ildikó

Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva

